

Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai
El. p. rastine@regula.lt

2019-11- Nr. SD-

DĖL ŠILUMOS KAINŲ NUSTATYMO METODIKOS PAKEITIMO PROJEKTO

AB „Ignitis gamyba“ (toliau – Bendrovė) susipažino su Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos (toliau – Taryba) parengtu ir viešajai konsultacijai pateiktu derinti Šilumos kainų nustatymo metodikos pakeitimo projektu (toliau – Projektas).

Bendrovė, susipažinusi su Šilumos kainų nustatymo metodikos pakeitimo projektu, teikia savo pastabas ir pasiūlymus, kurie nurodyti užpildžius lentelę su pastabomis ir siūlymais (pridedama) ir prašo į juos atsižvelgti.

Kilus klausimams ar esant papildomos informacijos poreikiui, prašome kreiptis į šio rašto rengėją žemiau nurodytais kontaktiniais duomenimis.

Priedama: Užpildyta forma pastabų ir pasiūlymų teikimui, 8 lapai.

Gamybos direktorius

Darius Kucinas

Elmaras Mickūnas, tel. 861417756, el. p. elmaras.mickunas@ignitis.lt

**AB „IGNITIS GAMYBA“ (TOLIAU – BENDROVĖ)
PASIŪLYMAI ŠILUMOS KAINŲ NUSTATYMO METODIKOS PROJEKTUI (TOLIAU - METODIKA)**

2019 m. lapkričio d.

Eil. Nr.	Teisės akto nuostata	Komentaras	Siūlomas pakeitimas
1.	3.1. Alternatyvus projektas – pagal Metodikoje įtvirtintus normatyvus bei konkurencinio vartotojo techninius parametrus apskaičiuota alternatyva šilumos bazinėje kainoje įvertintoms sąnaudoms.	Atkreiptinas dėmesys, kad Metodikos 3.1 punkte numatytoje sąvokoje yra netinkamas linksnis „alternatyvus“, kurį siūlytume pakeisti į „Alternatyvus“. Taip pat Šilumos ūkio įstatymo (toliau – Įstatymas) 2 straipsnio 17 dalis numato sąvoką „konkurencinis šilumos vartotojas“, todėl siūlome patikslinti sąvokos apibrėžime ir vartoti ne „konkurencinis vartotojas“, o „konkurencinis šilumos vartotojas“.	3.1. Alternatyvus projektas – pagal Metodikoje įtvirtintus normatyvus bei konkurencinio šilumos vartotojo techninius parametrus apskaičiuota alternatyva šilumos bazinėje kainoje įvertintoms sąnaudoms.
2.	3.13. Šilumos kainos perskaičiavimo ataskaitinis laikotarpis – keturi paskutiniai metų ketvirčiai iki šilumos kainos dedamųjų perskaičiavimo projekto pateikimo.	Metodikos 56 punktas nurodo, kad perskaičiuotos šilumos bazinės kainos projektą ūkio subjektas privalo pateikti ne vėliau kaip likus 3 mėnesiams iki einamųjų šilumos bazinės kainos galiojimo metų pabaigos. Bendrovė atkreipia dėmesį, kad pateikimo data ne visada gali sutapti su kalendoriniais ketvirčiais, t. y. pateikus projektą paskutinį ketvirčio mėnesį, pirmi du ketvirčio mėnesiai būtų neįvertinti, nors jie daugiau atspindi aktualią situaciją nei ankstesnių metų atitinkami mėnesiai.	3.13. Šilumos kainos perskaičiavimo ataskaitinis laikotarpis – keturi dvylika paskutinių ketvirčių mėnesių iki šilumos kainos dedamųjų perskaičiavimo projekto pateikimo.
3.	11. Taryba atskiru nutarimu konstatuoja, kad šilumos kaina nustatyta be pažeidimų, jeigu savivaldybė, vadovaudamasi Įstatymo nuostatomis, per ne ilgesnį, nei 30 dienų terminą, nustato:	Komentarai dėl Metodikos 11 ir 12 punktų yra: 1. Pažymėtina, kad šiuose punktuose yra naudojama sąvoka šilumos kaina, nors Įstatymo 32 straipsnyje yra naudojamos sąvokos „šilumos bazinė kaina“ ir „šilumos kainų dedamosios“, todėl siūloma tikslinti šiuos Metodikos punktus.	Siūlome: 1. Tikslinti Metodikos 11 ir 12 punktus ir naudoti sąvokas „šilumos bazinė kaina“ ir „šilumos kainų dedamosios“. Taip pat siūloma peržiūrėti visą Metodikos redakciją ar nėra likę tokio sąvokų netikslumo.

Eil. Nr.	Teisės akto nuostata	Komentaras	Siūlomas pakeitimas
	<p>11.1. šilumos kainą pirmiesiems šilumos bazinės kainos galiojimo metams, vadovaudamasi Tarybos nustatyta šilumos bazine kaina;</p> <p>11.2. perskaičiuotą šilumos kainą antriesiems ir vėlesniems šilumos bazinės kainos galiojimo metams, vadovaudamasi Metodikos IV skyriaus nuostatomis.</p> <p>12. Jeigu savivaldybė neįvykdo Metodikos 11 punkte nustatytų sąlygų, Taryba nustato šilumos kainą vienašališkai.</p>	<p>Siūloma taip pat peržiūrėti visą Metodikos redakciją ar nėra likę tokio sąvokų netikslumo.</p> <p>2. Atkreiptinas dėmesys, kad pagal Metodikos 11 punktą neaišku, ar jis taikomas šilumos tiekėjams, realizuojantiems ne mažiau kaip 10 GWh šilumos per metus, ar kartu ir šilumos tiekėjams, realizuojantiems mažiau kaip 10 GWh šilumos per metus.</p> <p>3. Taip pat Metodikos 11 punktas numato dar vieną papildomą šilumos kainos dedamųjų nustatymo žingsnį – jau savivaldybei nustačius pirmaisiais ir vėlesniais šilumos bazinės kainos galiojimo metais šilumos kainos dedamasias, Valstybinės energetikos reguliavimo taryba (toliau – VERT) patvirtina, kad savivaldybės šilumos kainos dedamosios nustatytos be pažeidimų. Pažymėtina, kad Įstatymas nenumato Metodikoje išdėstytos VERT kompetencijos ir šia Metodika ji nepagrįstai išplečiama. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas yra pažymėjęs, kad konstitucinis teisinės valstybės principas apima daug įvairių tarpusavyje susijusių imperatyvų, be kita ko, ir teisės aktų hierarchijos reikalavimą, iš kurio kyla įstatymų viršenybės poįstatyminių teisės aktų atžvilgiu principas (žr., pvz., Konstitucinio Teismo 2011 m. rugsėjo 28 d. nutarimą). Konstitucija draudžia žemesnės galios teisės aktais reguliuoti tuos visuomeninius santykius, kurie gali būti reguliuojami tik aukštesnės galios teisės aktais, taip pat žemesnės galios teisės aktuose draudžiama nustatyti tokį teisinį reguliavimą, kuris konkuruotų su nustatytu aukštesnės galios teisės aktuose (žr., pvz., Konstitucinio Teismo 2005 m. sausio 19 d., 2007 m. lapkričio 13 d. nutarimus ir kt.).</p>	<p>2. Peržiūrėti Metodikos 11 ir 12 punktus ir aiškiai nustatyti, kokia šilumos bazinės kainos nustatymo procedūra šilumos tiekėjams (realizuojantiems ne mažiau kaip 10 GWh šilumos per metus ir šilumos tiekėjams, realizuojantiems mažiau kaip 10 GWh šilumos per metus) bei nepriklausomiems šilumos gamintojams: kokiais terminais, kokia institucija nustatytų šilumos bazinę kainą ir kiek laiko ji galiotų, nuo kada įsigaliotų patvirtinta šilumos bazinė kaina arba jos perskaičiuotos dedamosios.</p>

Eil. Nr.	Teisės akto nuostata	Komentaras	Siūlomas pakeitimas
		<p>4. Pastebėtina, kad Metodikoje nėra nustatyta, kokia būtų procedūra, jei savivaldybės administracijos nustatytos šilumos kainos dedamosios prieštarautų VERT nustatytai šilumos bazinei kainai. Tokiu būdu sukuriama teisinis neapibrėžtumas, nes neaišku tokiu atveju, kokių veiksmų imtųsi VERT ar savivaldybė ir kokiais terminais turėtų būti ištaisomi VERT nustatyti savivaldybės patvirtintos šilumos kainos dedamųjų pažeidimai.</p> <p>5. Įstatymo 10 straipsnio 3 dalis numato, kad „Nepriklausomiems šilumos gamintojams yra privaloma šilumos gamybos kainodara šio įstatymo nustatyta tvarka kaip ir šilumos tiekėjams, jeigu yra bent viena iš šių sąlygų: <...>“. Įstatymo 32 straipsnio 14 dalis numato, kad „Šio įstatymo 10 straipsnio 3 dalyje numatytas nepriklausomas šilumos gamintojas nustato šilumos gamybos kainų dedamąsias įmonės įstatuose nustatyta tvarka, apskaičiavęs jas pagal šilumos kainų nustatymo metodiką. Šiuo atveju nustatant šilumos gamybos kainų dedamąsias <i>mutatis mutandis</i> taikoma šio straipsnio 4, 5, 6 ir 7 dalyse numatyta šilumos kainų dedamųjų nustatymo procedūra, o savivaldybių tarybos šioje procedūroje nedalyvauja.“ Vadovaujantis šiomis įstatymo nuostatomis, Metodikoje nenustačius atskiros šilumos bazinės kainos tvirtinimo ir šilumos kainos dedamųjų perskaičiavimo tvarkos kartu su terminais reguliuojamiems nepriklausomiems šilumos gamintojams nėra aišku kaip turėtų būti vykdoma tokiems ūkio subjektams šilumos bazinės kainos patvirtinimo bei šilumos kainos dedamųjų perskaičiavimo procedūra, kokiais terminais, kas turėtų kompetenciją perskaičiuoti</p>	

Eil. Nr.	Teisės akto nuostata	Komentaras	Siūlomas pakeitimas
		<p>reguliuojamam nepriklausomam šilumos gamintojui šilumos kainos dedamąsias ir kiek laiko jos galiotų.</p> <p>6. Nėra aiškus momentas nuo kada įsigaliojusių patvirtinta šilumos bazinė kaina arba jos perskaičiuotos dedamosios.</p>	
4.	<p>25. Ūkio subjektas, vadovaudamasis Metodika, parengia ir pateikia Tarybai ir atitinkamos savivaldybės institucijai šilumos bazinės kainos projektą. Bazinės kainos projektą Ūkio subjektas privalo pateikti ne vėliau kaip likus 5 mėnesiams iki einamojo reguliavimo periodo pabaigos.</p> <p>26. Ūkio subjektas kartu su šilumos bazinės kainos projektu Tarybai privalo pateikti šią informaciją: <...>.</p>	<p>Metodikos 25 punkto reikalavimas teikti dokumentus tiek VERT, tiek savivaldybės administracijai šilumos tiekėjams realizuojantiems ne mažiau kaip 10 GWh šilumos per metus, ir šilumos tiekėjams, realizuojantiems mažiau kaip 10 GWh šilumos per metus bei reguliuojamiems nepriklausomiems šilumos gamintojams yra netinkamas, nes:</p> <p>1.1. Įstatymo 32 straipsnio 7 punktą numato, kad savivaldybė nustato šilumos tiekėjams, realizuojantiems mažiau kaip 10 GWh šilumos per metus šilumos bazinės kainas savarankiškai be kreipimosi į VERT ir jo sprendimo, todėl nebėra aišku, kodėl tokie dokumentai turėtų būti teikiami VERT.</p> <p>1.2. Įstatymo 32 straipsnio 14 dalis numato, kad „Šio įstatymo 10 straipsnio 3 dalyje numatytas nepriklausomas šilumos gamintojas nustato šilumos gamybos kainų dedamąsias įmonės įstatuose nustatyta tvarka, apskaičiavęs jas pagal šilumos kainų nustatymo metodiką. Šiuo atveju nustatant šilumos gamybos kainų dedamąsias <i>mutatis mutandis</i> taikoma šio straipsnio 4, 5, 6 ir 7 dalyse numatyta šilumos kainų dedamųjų nustatymo procedūra, o savivaldybių tarybos šioje procedūroje nedalyvauja.“ Metodikos 25 punktas numato visiems ūkio subjektams, įskaitant reguliuojamus nepriklausomus šilumos gamintojus, teikti</p>	<p>Siūlome peržiūrėti Metodikos 25 ir 26 punktus ir aiškiai nustatyti, kokiems subjektams (šilumos tiekėjams, realizuojantiems ne mažiau kaip 10 GWh šilumos per metus, šilumos tiekėjams, realizuojantiems mažiau kaip 10 GWh šilumos per metus bei nepriklausomiems šilumos gamintojams) yra reikalinga teikti šilumos bazinės kainos projektą tik VERT, kada tiek VERT, tiek savivaldybės administracijai, o kada tik savivaldybės administracijai, kartu nurodant, kokias institucijas teikti visus šilumos bazinės kainos nustatymo dokumentus.</p>

Eil. Nr.	Teisės akto nuostata	Komentaras	Siūlomas pakeitimas
		<p>dokumentus tiek VERT, tiek savivaldybės administracijai, nors nėra aišku, koku tikslu ji būtų teikiami savivaldybės administracijai, kai jie reguliuojamo nepriklausomo šilumos gamintojo bazinės kainos nustatymo procedūroje nedalyvauja.</p> <p>Metodikos 26 punkte nustatyta, kad dokumentai teikiami tik VERT, nors ankstesniame Metodikos 25 punkte nurodoma, kad šilumos bazinės kainos projektas turi būti pateiktas tiek VERT, tiek savivaldybei, tačiau šilumos bazinės kainos nustatymo procese šilumos tiekėjams, realizuojantiems ne mažiau kaip 10 GWh šilumos per metus dalyvauja tiek VERT, tiek savivaldybės administracija, o šilumos tiekėjams, realizuojantiems mažiau kaip 10 GWh šilumos per metus tik savivaldybės administracija.</p>	
5.	<p>27. Šilumos bazinės kainos projektas laikomas pateiktu, jei jis atitinka Metodikos 26 punkte nustatytus reikalavimus, o už šilumos bazinės kainos ataskaitinį laikotarpį yra pateiktos reguliuojamos veiklos ataskaitos su nepriklausomo auditoriaus išvada be esminių trūkumų. Nustačius, kad projektas neatitinka Metodikos 26 punkte nurodytų reikalavimų ir (ar) Ūkio subjekto reguliuojamos veiklos ataskaitoje yra nurodyti esminiai trūkumai, projektas gali būti gražinamas projekto rengėjui, nurodant gražinimo priežastis.</p>	<p>Atkreiptinas dėmesys, kad Metodikos 27 punktu nustatytas momentas, kada laikoma perskaičiuotos šilumos bazinės kainos projektas pateiktu yra ydingas, nes nėra aiškus vertinamasis kriterijus „esminiai trūkumai“, taip pat neaišku, koku terminu ir kokia institucija (VERT ar savivaldybė) patvirtintų, kad pateikti dokumentai yra be esminių trūkumų. Nenustačius aiškios procedūros, institucijoms suteikiama galimybė piktnaudžiauti šia Metodikos nuostata: laikant esminiais trūkumais visiškai nesvarbius šilumos bazinės kainos projekto neatitikimus ar vengti suderinti pateiktą šilumos bazinės kainos projektą, o ūkio subjektas bus laikomas nepateikusių šilumos bazinės kainos projekto, nors savo pareigą pagal Įstatymą įgyvendino tinkamai.</p>	<p>Siūloma nustatyti konkrečią procedūrą: kaip, kokiais terminais ir kokia institucija nustato, kad pateiktas šilumos bazinės kainos projektas neturi esminių trūkumų arba, kitu, atveju atsisakyti tokio punkto.</p> <p>Taip pat siūloma naudoti žodžių junginį: „pateiktos reguliuojamos veiklos ataskaitos su nepriklausomo auditoriaus išvada pasirašyta Patikros ataskaita“.</p>

Eil. Nr.	Teisės akto nuostata	Komentaras	Siūlomas pakeitimas
		<p>Be to, 2019 m. rugsėjo 2 d. VERT nutarimo Nr. O3E-386 „Dėl reguliuojamosios veiklos ataskaitų patikros techninės užduoties patvirtinimo“ 10 punkte nurodoma, kad reguliuojamos veiklos ataskaitų patikros (toliau – Patikra) rezultatai pateikiami Patikros ataskaitoje. Be to, VERT 2019 m. lapkričio 4 d. savo internetiniame puslapyje paskelbė, kad auditavimo procedūrą ir auditoriaus išvadą keičia reguliuojamosios veiklos ataskaitų patikra bei Patikros ataskaita.</p>	
6.	37.1. atsižvelgiant į aktualias elektros energijos (kaip išteklių) įsigijimo kainas;	Bendrovė prašo VERT paaiškinti, ar Bendrovė, teikdama bazinės šilumos kainos ar šilumos kainų dedamųjų perskaičiavimo projektą, elektros energijos kainą turi apskaičiuoti atsižvelgiant į faktinę elektros energijos įsigijimo kainą, ar pateikti prognozuojamą elektros energijos kainą, įvertinus visas aktualijas.	
7.	<p>IV SKYRIUS</p> <p>ŠILUMOS BAZINĖS KAINOS PERSKAIČIAVIMAS</p>	Įstatymo 32 punktas nustato dvi procedūras: šilumos bazinės kainos nustatymo ir perskaičiuotų šilumos kainos dedamųjų nustatymo. Metodikos IV skyriaus pavadinimas bei visame jo tekste naudojamas žodžių junginys „šilumos bazinės kainos perskaičiavimas“ gali klaidinti, nes neatitinka Įstatyme aptartų procedūrų.	Siūloma tikslinti Metodikos skyriaus pavadinimą bei visą šio skyriaus turinį, jame nustatant aiškiai, kad skyriaus pavadinimas „šilumos kainų dedamųjų perskaičiavimas ir nustatymas“, atitinkamai pakoreguojant šio skyriaus turinį.
8.	56. Ūkio subjektas, vadovaudamasis Metodika, parengia ir pateikia Tarybai ir atitinkamos savivaldybės institucijai perskaičiuotas šilumos bazinės kainos projektą. Perskaičiuotos šilumos bazinės kainos projektą Ūkio subjektas privalo pateikti ne vėliau kaip likus 3 mėnesiams iki einamųjų šilumos bazinės kainos galiojimo metų pabaigos.	Metodikos 56 punkto reikalavimas teikti perskaičiuotas šilumos kainų dedamųjų projektą, tiek VERT, tiek savivaldybės administracijai šilumos tiekėjams realizuojantiems ne mažiau kaip 10 GWh šilumos per metus, ir šilumos tiekėjams, realizuojantiems mažiau kaip 10 GWh šilumos per metus bei reguliuojamiems nepriklausomiems šilumos gamintojams yra netinkamas, nes:	Siūloma peržiūrėti Metodikos 56 ir 57 punktus ir aiškiai nustatyti, kokiems subjektams (šilumos tiekėjams, realizuojantiems ne mažiau kaip 10 GWh šilumos per metus, šilumos tiekėjams, realizuojantiems mažiau kaip 10 GWh šilumos per metus bei nepriklausomiems šilumos gamintojams), yra reikalinga teikti perskaičiuotas šilumos kainų dedamųjų projektą tik VERT, kada ir VERT ir savivaldybės administracijai, o kada tik

Eil. Nr.	Teisės akto nuostata	Komentaras	Siūlomas pakeitimas
	<p>57. Ūkio subjektas kartu su perskaičiuotu šilumos bazinės kainos projektu Tarybai privalo pateikti šią informaciją:</p>	<p>1.1. Prieštarauja Įstatymo 32 straipsnio 8 punktui, kuris numato, kad „Šilumos tiekėjai, realizuojantys ne mažiau kaip 10 GWh šilumos per metus, teikia perskaičiuotų šilumos kainų dedamųjų projektus ir jų pagrindimą Tarybai bei savivaldybei, kiti šilumos tiekėjai – tik savivaldybei.“ Savivaldybė nustato šilumos tiekėjams, realizuojantiems mažiau kaip 10 GWh šilumos per metus šilumos bazinės kainas savarankiškai be kreipimosi į VERT ir jo sprendimo, todėl nėra aišku, kodėl perskaičiuotų šilumos kainų dedamųjų projektas ir dokumentai pagal Metodikos 57 punktą turėtų būti teikiami VERT.</p> <p>1.2. 32 straipsnio 14 dalis numato, kad „Šio įstatymo 10 straipsnio 3 dalyje numatytas nepriklausomas šilumos gamintojas nustato šilumos gamybos kainų dedamąsias įmonės įstatuose nustatyta tvarka, apskaičiavęs jas pagal Šilumos kainų nustatymo metodiką. Šiuo atveju nustatant šilumos gamybos kainų dedamąsias <i>mutatis mutandis</i> taikoma šio straipsnio 4, 5, 6 ir 7 dalyse numatyta šilumos kainų dedamųjų nustatymo procedūra, o savivaldybių tarybos šioje procedūroje nedalyvauja.“ Metodikos 56 punktas numato visiems ūkio subjektams, įskaitant reguliuojamus nepriklausomus šilumos gamintojus, teikti dokumentus tiek VERT, tiek savivaldybės administracijai, nors nėra aišku, koku tikslu jie būtų teikiami savivaldybės administracijai, kai jie reguliuojamo nepriklausomo šilumos gamintojo perskaičiuotos šilumos kainos dedamųjų kainos nustatymo procedūroje nedalyvauja.</p>	<p>savivaldybės administracijai, kartu patikslinant, kokiai institucijai reikalinga teikti perskaičiuotą šilumos kainų dedamųjų projekto nustatymo dokumentus.</p>

Eil. Nr.	Teisės akto nuostata	Komentaras	Siūlomas pakeitimas
		<p>Metodikos 57 punktas nustato, kad dokumentai teikiami tik VERT, nors ankstesniame Metodikos 56 punkte nurodoma, kad perskaičiuotos šilumos kainos dedamųjų projektas turi būti pateiktas tiek VERT, tiek savivaldybei.</p> <p>Taip pat pagal 57 straipsnį turėtų būti teikiamas perskaičiuotų šilumos kainos dedamųjų projektas VERT, nors šilumos kainos dedamųjų perskaičiavimo procese šilumos tiekėjams, realizuojantiems ne mažiau kaip 10 GWh šilumos per metus dalyvauja tik savivaldybės administracija, o VERT įsitraukia tik, jei savivaldybės administracija neįvykdo savo pareigų, o šilumos tiekėjų, realizuojančių mažiau kaip 10 GWh šilumos per metus šilumos kainos dedamųjų nustatymo procese dalyvauja tik savivaldybės administracija.</p>	
9.	<p>60.1. efektyvumo koeficientą, kuris nustatomas kaip pusė Lietuvos statistikos departamento skelbiamo šilumos kainos perskaičiavimo ataskaitinio laikotarpio infliacijos dydžio, bet ne didesnis kaip 3 procentai (infliacijos dydžiu laikomas vidutinis metinis vartotojų kainų indekso pokytis):</p>	<p>Vartotojų kainų indeksas (VKI) – santykinis rodiklis, kuriuo išreiškiamas vartojimo prekių ir paslaugų, kurias namų ūkiai perka vartojimo reikmėms, bendras kainų pokytis per tam tikrą laikotarpį. Bendrovė atkreipia dėmesį, kad VKI gali ne tik nuosekliai augti (infliacija), bet ir mažėti (defliacija) arba augti labai sparčiai (hiperinflacija), tačiau VERT Metodikoje ribojama tik infliacija, neatsižvelgiant į kitus galimus VKI pokyčių scenarijus. Bendrovės nuomone, tai sukuria diskriminacines sąlygas, kai esant nuosekliam ekonomikos augimo tempui Bendrovės sąnaudos yra dirbtinai ribojamos, tačiau esant defliacijos atveju atvirkštinis sąnaudų ribojimas nėra taikomas. Taipogi, esant hiperinflacijai, kainų augimo ribojimas ties 3 proc. galėtų priversti ūkio subjektą skelbti bankrotą.</p>	<p>60.1. efektyvumo koeficientą, kuris nustatomas kaip pusė Lietuvos statistikos departamento skelbiamo šilumos kainos perskaičiavimo ataskaitinio laikotarpio infliacijos dydžio, bet ne didesnis kaip 3 procentai (infliacijos dydžiu laikomas vidutinis metinis vartotojų kainų indekso pokytis):</p>